

MAKTABGACHATA'LIM TASHKILOTINING OILA BILAN HAMKORLIGIDA PEDAGOGIK PSIXOLOGIK YONDASHUV

Akbarxo'jayeva Mohinur Ma'rufxo'ja qizi
Qo'qon universiteti
Maktabgacha ta'lim yo'nalishi
2-bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada ota-onalar bilan hamkorlikda pedagogik va psixologik yondashuvlarni qanday bo'lishligi, oila va maktabgacha ta'lim tashkilotiga psixologik mashg'ulotlar kerakligini bilib olasiz.

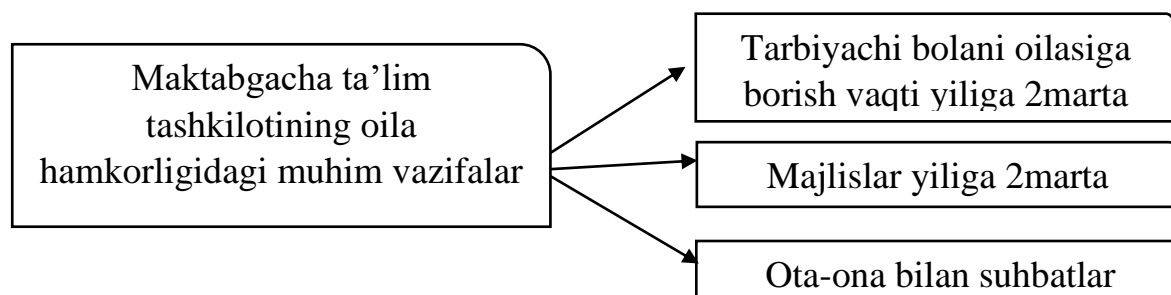
Kalit so'zlar: pedagogik, psixologik bilimlar, ota-ona hamkorligi, psixologik mashg'ulot, hamkorlikni kuchayishtirish, tarbiyachi, bola, psixologiya.

Bugungi kunning dolzarb masalasidan biri bu maktabgacha ta'lim sohasini rivojlantirish, oila va maktabgacha ta'lim tashkilot hamkorligini to'g'ri yo'lga qo'yish va bolaga nisbatan ota-ona mas'uliyatini oshirish, ularni pedagogik-psixologik bilimlar berib borishligi kerak. Pedagogik-psixologik bilimlar ota-onaga nima beradi? Bu bilimlar ota-onani farzandga nisbatan ma'suliyati bo'lishi va bola shaxsini rivojlantirishga yordam beradi. Pedagogik psixologiya - ta'lim va tarbiya muammolarini hal qiladigan psixologiya sohasi hisoblanadi. U shaxsini rivojlanishiga, bilish faoliyatida va insonning ijtimoiy va ijobiy sifatlarni tarbiyalashda psixologik vaziyatlarni o'rganadi. Pedagogik psixologiyaning maqsadi shundan iboratki, shart-sharoitlar va boshqa psixologik omillardan kelib chiqqan holda ham o'qitishnirivojlantiruvchi ta'siri hisoblanadi.

Pedagogik psixologiya 19-asrning 2-yarmida paydobo'lgan. Bu pedagogik psixologiya fan sifatida o'sha davrda yuzaga kelgan. Ta'lim-tarbiyaning shaxsni kamol toptirish ishiga bog'liqligi g'oyani shakllantiruvchi, takomillashtiruvchi kuchlarga bog'liqdir.

Pedagogik-psixologiya fani ham jahon fani taraqqiyoti hamda va uning takomillashib borish jarayoni, fanga kirib kelishi bilan yangiliklarni aks etishi. Bu asosiy vazifa sifatida birinchi bor qonuniy asoslarga ega bo'lgan va pedagogik psixologiya fani oldiga muhim vazifalarni hal qilish qo'yilgan:

- 1) pedagogik psixologiyaning muhim vazifalaridan biri ta'lim jarayonini yanada takomillashtirish, psixologik asoslarini ko'rib chiqish;
- 2) mustaqil bilim olish, chuqur yoki yetkazib berishning psixologik masalalarini ishlab chiqish;
- 3) bilish faoliyatini o'zaro tashkil qila bilish shart-sharoitlarini aniqlash;
- 4) o'z-o'zini tarbiyalashning psixologik asoslarni aniqlash;
- 5) psixologik muammolarini nazariy jihatidan asoslab berish.

Maktabgacha ta'lim tashkilotida ota-ona bilan hamkorlik juda muhim va zarur. Hamkorlik nega zarur?

Bolaning maktabgacha ta'lim tashkilotiga borganidan so'ng qanday o'zgarishlari haqida ota-ona suhbatlashishi kerak. Tarbiyachi muntazam ravishda ota-ona bilan muloqotda bo'lishi kerak. Masalan: ertalabki qabulda va kechki kuzatish vaqtida tarbiyachi ota-ona bilan suhbatlashishi kerak. To'g'ri ba'zi bir ota-onani vaqti bo'lmasligi mumkin. U oila bilan ham tarbiyachi iloji boricha suhbat qurishga harakat qilish kerak. Pedagogik-psixologik yondashuv birinchi navbatda, ota-onaga zarur. Ota-ona o'zini pedagogik va psixologik jihatidan o'zini tarbiyalamas ekan, farzandini ham komil inson sifatida tarbiyalay olmaydi. Negaki, bolani hayotidagi muhim inson bu ota-ona hisoblanadi. Ota-ona o'zini aqliy, jismoniy va ijtimoiy jihatdan rivojlansagina, bola ham aqliy, jismoniy va ijtimoiylashuvi rivojlanadi.

Xulosa o'rnida shuni aytamanki, bolaning bo'sh vaqtini mazmunli o'tkazish kerak. Turli xil sport mashg'ulotlari va chet tillariga bilan bolajonlarni band qilish kerak. Ota-ona farzandini turli xil sayrlarga, muzeylarga olib borishi kerak. Bolalarimiz ajdodlarimiz kim bo'lganlari, ular qanday yutuqlarga erishishgani bolajonlarimiz aytib berishlari kerak. Zero, bolajonlarimiz qanday ulug' insonlarimiz yashab o'tganlarini bilishi kerak. Ota-onalar bilan ishlashda pedagogik va psixologik yondashuvlardan foydalanishimiz kerak. Farzandlaridagi o'zgarishlar haqida tarbiyachi bilan suhbat qilishlari lozim. Tarbiyachi yig'ilishlar va so'rovnomalar uyishtirib har bir oila bilan suhbat o'tkazishlari kerak. Tarbiya qanchalik bu ishlarni erta boshlasa, bolalar uchun ham, ota-ona uchun ham kerakli ma'lumotlarni beradi. Bu bilan tarbiyachi nimaga erishadi? Yosh avlodni jismonan sog'lom, axloqiy yetuklikga, komil inson qilib tarbiyalashga ko'maklashadi. Har bir tarbiyachi kasbi ortidan yuksak natijalarga erishishni xohlaydi. Bu ishlar tarbiyachiga yuksak natijalarga erishishga yordamlashadi. Maktabgacha ta'lim tashkiloti va ota-ona hamkorligi muhim o'rin egallaydi. Oilalarga pedagogik va psixologik bilimlarni berish kerak. Oilalarda sog'lom ma'naviy va ma'rifiy muhitni yaratish zarur. Bolalarni ijtimoiylashuvini kuchaytirish lozim. Bola tarbiyasida e'tiborlik bo'lish juda muhim o'rin egallaydi. Bolaning bo'sh vaqtlarini mazmunli o'tkazish muhim. Albatta bunda, bolalarni qiziqishlarini inobatga olgan holda. Agar bolani ota-ona o'zi xohlagan mashg'ulotga bersa, bola bu mashg'ulotga qiziqishi bo'lmasa, bola mashg'ulotda o'tilgan bilimlarni o'ziga olmaydi. Shunchaki mashg'ulotga borib keladi. Bolada bu mashg'ulotga qiziqish bo'lmasa, ota-ona mashg'ulot uchun pul sarflagani qoladi. Farzandingizni aytgan har bir fikrni hurmat qilgan holda, farzandingizga javob qaytaring. Bolangiz uchun yetarlicha vaqt ajrating. Zero, farzandingiz o'zgalar mehriга muxtoj bo'lmasin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Z.B.Qodirov. Komil inson tarbiyasining pedagogik asoslari. T-2001.
2. "O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari.
3. Xamidova, G. (2020). Bolani maktabga tayyorlashda oila va maktabgacha ta'lim tashkilotining hamkorligi.